

o tom skutečné jistoty, že jde o dítě splozené jiným mužem než tím, že však až do tohoto okamžiku jistoty té neměl, nýbrž pouhé podezření, jak nasvědčuje tomu i výrok jeho po prvních výčitkách vůči žalované pronesený, že tedy počká, až bude mít jistotu, až se dítě narodí a dle toho, že pak o rozvod zakročí, což také učinil, přerušiv hned po narození dítěte další manželské spolužití a odstěhovav se ke svým rodičům. Z toho plyne, že žalobce neztratil ve smyslu § 96 obč. zák. práva žalobního, dle § 58 obč. zák. mu příslušejícího, a proto právem uznal soud první stolice ve smyslu jeho žalobního návrhu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání z důvodu odvolacího soudu.

Čís. 1022.

Podmínkou nároku na obnovu pachtu dle § 8 opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n. jest ohledně pozemků v § 13 (tohoto opatření) uvedených, jde-li o případ § 13 lit. b) první věta, aby pozemek byl propachtován již před 1. srpnem 1914 — lhostejno komukoliv.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1921. R II 125/21.)

Pachtýřka domáhala se na rok 1921 obnovy pachtu pozemku, jež měla v pachtu od 1. října 1914 a jenž již před tím byl v pachtu osoby jiné. Propachtovatel namítal proti jejímu návrhu, že hodlá pozemek převzít do vlastní správy vzhledem k ustanovení § 13 b) opatření. Soud první stolice návrh pachtýřky zamítl, vykládaje ustanovení § 13 b) cit. opatření v ten smysl, že doba 1. srpna 1914 se týká pachtu, uzavřeného mezi propachtovatelem, který námítky činí, a pachtýřem a že nesporná okolnost, že pozemek pachtovaný od žadatelky po 1. srpnu 1914 byl propachtován již před tím druhé osobě, jest nerozhodnou. Rekursní soud návrhu vyhověl. Důvody: Dle § 13 b) opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n. má nárok drobného pachtýře na prodloužení pachtu (o pachtovní rok 1921, § 8) ustoupiti hospodářským zájmem vlastníka pachtovaných pozemků, zjistí-li se, že propachtovatel chce do vlastní správy vzít pachtovaný pozemek, který teprve po 1. srpnu 1914 byl propachtován. O výklad těchto slov se tu jedná. Má-li se za to, že pachtýřka má nárok na prodloužení pachtu již tehdy, byl-li pachtovní pozemek již před 1. srpnem 1914 propachtován (stanovisko stěžovatelky), pak přísluší v tomto případě pachtýřce tento nárok. Neboť nesporně bylo pole již před 1. srpnem 1914 propachtováno. Odvozuje-li se však z citovaných slov zákona, že pachtýřka sama musí sporné pachtovní pozemky mít v pachtu již před 1. srpnem 1914 (stanovisko první stolice), pak stěžovatele tento nárok na prodloužení pachtu nepřislouší. Rekursní soud sdílí právní názor stěžovatelky. Neboť jedná se tu o řešení rozporu mezi hospodářskými zájmy vlastníka a pachtýře zákonem. Vlastník, jenž již před válkou propachtoval pozemky, má dále čekat ještě jeden rok na vrácení pachtovaného pozemku, nemá-li zákonného důvodu k odstoupení od pachtovní smlouvy. (§ 8 zák.). V takovém případě má pachtýř nárok na zvýšenou ochranu. Jinými slovy: jmenovaná věta zákona: »Propachtovatel jest

oprávněn, zpět vzítí pachtované pozemky, které teprv po 1. srpnu 1914 byly propachtovány» stanoví vlastnost pozemku (ne náležitost pachtýře).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Výklad, kterého se napadeným usnesením dostalo ustanovení § 13 lit. b) opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n. srovnává se úplně se zákonem. Výjimkou z předpisu § 8 opatření stanoví se v § 13 lit. b), že obnova pachtu nastane, jde-li o pozemek, který byl propachtován teprve po 1. srpnu 1914, z čehož plyne a contrario již dle doslovu tohoto předpisu, že na zemědělské pozemky, které vlastníkem byly propachtovány již před 1. srpnem 1914, se výjimka ta nevztahuje, a že nárok pachtýřův na obnovu pachtu takového pozemku dlužno posuzovati dle pravidla, vysloveného v § 8 opatření Stálého výboru. Datum 1. srpna 1914 zvolené v § 13 lit. b) cit. opatření, jež se též vyskytuje v § 6 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., nasvědčuje tomu, že souvisí s válečnými událostmi, jež způsobily změnu poměrů hospodářských. Právě tak jako dlouhodobý pachtýř, jenž válečnými poměry pachtu pozbyl, nebo se ho musel vzdáti, má ustanovením § 6 zák. ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. býti chráněn proti vlastníku, jest zase účelem předpisu § 13 lit. b) opatření, aby vlastník, který dosud zemědělský pozemek sám obdělával, ale válečnými událostmi byl donucen po 1. srpnu 1914 dáti ho do pachtu, došel ochrany proti pachtýři. Jak tato tendence § 13 lit. b) opatření Stálého výboru, tak i jeho doslov, — nebť podle něho nebylo učiněno podmínkou, že pachtýř, jenž spachtoval pozemek po 1. srpnu 1914, musí býti totožným s pachtýřem, který ho měl v pachtu již před tímto termínem — zřejmě dokazují, že podmínkou nároku na obnovu pachtu dle § 8 opatření Stálého výboru jest chledně pozemků v § 13 (tohoto opatření) uvedených, aby pozemek byl propachtován již před 1. srpnem 1914 — lhostejno komukoli a že tedy požadavek kontinuity pachtu v jedné rukách určitou řadu let, vyslovený v § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. neplatí pro oprávnění pachtýřovo na obnovu pachtu dle § 8 cit. opatření Stálého výboru, a proto také jest správným závěr rekursního soudu, že ustanovením první věty § 13 odst. b) opatření Stálého výboru byla určena vlastnost pozemku, nikoli osoby pachtýřovy.

Čís. 1023.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. o zajištění půdy drobným pachtýřům.

Majetkem církevním, podléhajícím požadovacímu zákonu, jsou též pozemky, z nichž kanovníci dle nadační listiny mají nárok na výtěžek. Lhostejno, zda pozemky mají po té, kdyby se kapitola rozešla, připadnouti zbyvším kanovníkům.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1921, R II 135/21.)